

Avrupa Birliği e-Bülten

BU SAYIDA

- > Avrupa Komisyonunun Komşuluk Politikası ve Genişlemeden Sorumlu Komiseri Oliver Varhelyi, Türkiye ile ilişkilerin geliştirilmesi için çağrıda bulundu
- > AB Konseyi Dönem Başkanlığı tarafından düzenlenen "Makroekonomik Diyalog" toplantısı gerçekleştirildi
- > Avrupa Komisyonu AB Ticaret Politikasının Uygulanması ve İcrasına İlişkin 3. Yıllık Raporu'nu 15 Kasım tarihinde yayımladı
- > Komisyondan AB İhracatçılarına Yeni Karşılıklı Tanıma Aracı
- > AB 2024 Bütçesi: AB Konseyi ve Avrupa Parlamentosu anlaşmaya vardı
- > AB'nin Kombine Nomanklatür (CN) kodları ve ortak gümrük tarifesi güncellendi
- > Balın etiketlemesine ilişkin düzenlemeler üzerinde AB Üye Ülkeleri tarafından anlaşmaya varıldı
- > AB Bitki Zararlıları Tüzüğünde Değişiklik Çalışmaları
- > Gıda Zincirlerinde Adil Olmayan Ticaret Uygulamaları ile ilgili Mevcut Kuralların Değerlendirilmesi
- > AB Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM) Geçiş Dönemi Kayıt Siciline yönelik Üye Ülke uygulamaları belirlenmektedir
- > Avrupa Parlamentosu ve AB Konseyi tarafından Kritik Hammaddeler Yasasına ilişkin geçici anlaşmaya varıldı
- > Sürdürülebilir Ürünler için Eko-Tasarım Tüzüğü Taslağına ilişkin üçlü müzakereler 4 Aralık 2023 tarihinde devam edecek
- > Avrupa Parlamentosu ve AB Konseyi tarafından Atık Sevkiyatı Tüzüğü Taslağına ilişkin geçici anlaşmaya varıldı
- > Euro 7 standartlarına ilişkin Tüzük Taslağı Avrupa Parlamentosu tarafından kabul edildi
- > Avrupa Parlamentosu Çevre Komitesi, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi 28. Taraflar Konferansına (COP 28) ilişkin beklentileri içeren kararı kabul etti

- > Avrupa Parlamentosu ve AB Konseyi tarafından enerji sektöründe metan emisyonlarını azaltmaya yönelik yeni kurallar üzerinde geçici anlaşmaya varıldı
- > AB Konseyi tarafından revize Ortam Hava Kalitesi Direktifine ilişkin müzakere pozisyonu kabul edildi
- > Sürdürülebilir Gıda Sistemleri için Yasal Bir Çerçeve Önerisi
- > Doğa İyileştirme Yasası: AB Parlamenteleri 2030 yılına kadar AB'nin kara ve deniz alanlarının %20'sini iyileştirme konusunda anlaşmaya vardı
- > AB Konseyi, Tarım Sürdürülebilirlik Veri Ağı'na ilişkin düzenlemeyi kabul etti
- > Bakanlığımız ev sahipliğinde AB Dijital Düzenlemelerinin Ticaretimize ve Yatırımlara Etkisi Konulu Koordinasyon Toplantısı gerçekleştirildi
- > AB Yapay Zekâ Yasası Taslağı ile ilgili istişareler devam ediyor
- > Avrupa Komisyonu Dijital Hizmetler Yasasını uygulamaya devam ediyor, bu kez Amazon'dan tüketicileri korumak için aldığı önlemleri açıklamasını istedi
- > ABD, Çin, AB ve Türkiye'nin dahil olduğu 28 imzacı taraf yapay zekâ konusunda "Küresel Diyalog" konusunda anlaştı
- > 700 Avrupalı girişimci tarafından AB'ye yönelik şikayetler dile getirildi
- > Avrupa Komisyonu, Batı Balkanlar Büyüme Planı'nı kabul etti
- > Avrupa Birliği; Afrika, Karayip ve Pasifik Devletleri Organizasyonu ile yeni bir Ortaklık Anlaşması imzaladı
- > AB ile Gürcistan arasında ilk Üst Düzey Enerji Diyaloğu gerçekleştirildi
- > ABD çelik görüşmelerinin uzatılmasını önerdi
- > AB, Şili çerçeve anlaşmasını onaylamak için zemin hazırlıyor
- > Avrupa Komisyonu yeni anti-damping soruşturmaları başlattı

Avrupa Komisyonunun Komşuluk Politikası ve Genişlemeden Sorumlu Komiseri Oliver Varhelyi, Türkiye ile ilişkilerin geliştirilmesi için çağrıda bulundu

Avrupa Komisyonunun Komşuluk Politikası ve Genişlemeden Sorumlu Komiseri Oliver Varhelyi, 14 Kasım 2023 tarihinde, Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği'ne (TÜSİAD) yaptığı konuşmada "AB ve Türkiye her zamankinden daha fazla birlikte hareket etmeli." ifadesine yer vererek AB ile Türkiye arasında daha yakın ilişkiler kurulması çağrısında bulundu.

Varhelyi, konuşmasında, Türkiye'yi "aday ülke, AB'nin önemli bir ortağı, önemli bir NATO müttefiki ve zor bir bölgedeki stratejik ortak" olarak tanımladı ve mevcut jeopolitik ortamda taraflar arasındaki işbirliğini derinleştirme ve yoğunlaştırmanın her iki tarafın da ortak çıkarına olacağını ifade etti.

Varhelyi, ayrıca, dinamik ve modern ekonomisi, güçlü ve iyi eğitilmiş işgücü ve coğrafi yakınlığı sayesinde Türkiye'nin, AB için doğal bir tercih olması gerektiğini ve yeşil ve dijital dönüşüm, enerji güvenliği ve çeşitlendirmesi, rekabetçilik, sanayi ve teknoloji, göç ve güvenlik gibi tarafların daha yakın işbirliği yapabilecekleri birçok alan olduğunu vurguladı.

Bu çerçevede, Konseyin talebi üzerine Komisyon ve AB Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisinin önümüzdeki birkaç gün içinde AB ile Türkiye arasındaki ilişkilerin durumu hakkında bir rapor sunması bekleniyor.

AB Konseyi Dönem Başkanlığı tarafından düzenlenen "Makroekonomik Diyalog" toplantısı gerçekleştirildi

8 Kasım 2023 tarihinde Avrupa Birliği Konseyi Dönem Başkanlığı tarafından düzenlenen "Makroekonomik Diyalog" toplantısı, Avrupa Merkez Bankası ve Avrupa Komisyonu ile işbirliği içinde gerçekleştirildi. Toplantının odak noktası, Avrupa'daki mevcut ekonomik durumun "sosyal ortaklarla" bir arada değerlendirilmesiydi.

AB Konseyinin internet sitesinde yer alan basın açıklamasına göre, toplantı, 2023'ün Avrupa Beceriler Yılı olarak ilan edilmesi çerçevesinde düzenlenmiş ve "yeşil ve dijital dönüşüm için yeni ve gelişmiş beceriler" temasını işlemiştir. Dijitalleşme ve yapay zekâ gibi etkenlerin hızlı

değişimlere yol açtığı bağlamda, Avrupa sanayisinin yapısal dönüşümü ve üretim faktörlerinin sektörler arasında yeniden dağıtılması gerekliliği vurgulanmıştır. Toplantıda, katılımcılar tarafından dile getirilen ana konu başlıkları şunlardır:

- Teknolojinin sürekli evriminin çevresel ve jeopolitik zorluklarla birleşerek Avrupa ekonomisine derin etkiler yarattığı,
- Nüfus yapısındaki değişikliklerin, işgücü kıtlığı ve beceri eksikliği ile mücadelede AB ekonomilerine zorluklar getirdiği ve çözümün yeni işgücü politikalarında olduğu,
- Avro bölgesindeki ekonomik direncin temelinde, işgücü piyasasının gösterdiği yüksek performansın olduğu ve gelecekteki zorluklara karşı becerilerin güncellenmesi gerektiği,
- Avrupa'nın yeni kemer sıkma politikalarına tahammülü olmadığı, mali kurallarda reformun gerekli olduğu ancak doğru zamanın beklenmesi gerektiği,
- Avrupa ekonomisinin büyüme ivmesinin azaldığı, yatırımların kaçırıldığı ve enerji fiyatları ile ağır mevzuat yükünün rekabeti olumsuz etkilediği,
- Ekonomik yönetim çerçevesi reformunun tamamlanması ve borç sürdürülebilirliği odaklı yeni kuralların belirlenmesi gerektiği
- Enflasyonla mücadelede emtia piyasaları ve yeşil dönüşümden kaynaklı yapısal etkilerin dikkate alınması gerektiği.

2024 yılının ikinci yarısında Macaristan Dönem Başkanlığı'nın, Avrupa ekonomilerinin rekabet gücü ve üretkenliğini güçlendirmeye odaklanacağı ifade edilmiştir.

Avrupa Komisyonu AB Ticaret Politikasının Uygulanması ve İcrasına İlişkin 3. Yıllık Raporu'nu 15 Kasım tarihinde yayımladı

Raporda, 2022 yılında AB ile tercihli ticaret ortakları arasındaki ticaretin (enerji ürünleri ticareti hariç), AB'nin ticaret anlaşması bulunmayan ortaklarıyla olan ticaretinden daha hızlı arttığı belirtiliyor.

Rapora göre, AB ile STA ortakları arasındaki ticaret %21,2 (366 milyar Avro) artarken, STA dışı ortaklarla ticaret %18,9 arttı.

Raporda ayrıca;

- AB-Vietnam ticaret anlaşmasının yürürlüğe girmesinin ardından AB'nin Vietnam'a ilaç ihracatının %152 arttığı,
- AB'nin Güney Kore'ye otomobil ve aksam/parça ihracatının, ikili anlaşmadan bu yana %217 artarken, AB-Kanada Kapsamlı Ekonomik ve Ticaret Anlaşması kapsamında bloğun Kanada'ya et ve hizmet ihracatının sırasıyla %136 ve %54 arttığı,
- 2017-2021 yılları arasında yürütülen "engellerin ortadan kaldırılması çalışmaları" sayesinde AB'nin üçüncü ülkelere ihracatının 7 milyar Avro daha yüksek olduğu belirtiliyor.

Raporda ayrıca STA'ların sürdürülebilirlik üzerindeki etkisi de vurgulanıyor.

AB basınında yer alan bir haberde, AB'li bir yönetici tarafından, bu çalışmalar kapsamında Komisyonun, dünya çapında 19 ortak ülkede, üye devletler ve paydaşlar tarafından desteklenen 31 ticaret engelini kaldırmayı başardığı bilgisi de paylaşılmıştır.

Komisyon'dan AB İhracatçılara Yeni Karşılıklı Tanıma Aracı

13 Kasım Pazartesi günü Avrupa Komisyonu, AB ihracatçılarının AB'nin karşılıklı tanıma anlaşması yaptığı üçüncü ülkeleri belirlemesine yardımcı olmak için tasarlanmış yeni bir aracı uygulamaya geçirdi.

Komisyon, "Acces2Conformity" aracının, AB ihracatçılarının belirli üçüncü ülkelere ihracat yaparken AB'nin neresinde ürün testi ve sertifikasyon yapabileceklerini belirlemelerine yardımcı olacağını işaret etmektedir.

AB yetkililerince, "Bir AB ihracatçısının ürünlerinin, AB uygunluk değerlendirme kuruluşlarınca gerçekleştirilen test sonuçlarının ve düzenlenen sertifikalarının kabul edilmesini sağlayan mevcut bir anlaşmadan yararlanıp yararlanamayacağını kontrol edebileceği" ifade edildi.

Acces2Conformity aracı, AB ihracatçılarına ticaret ortakları hakkında tarifeler ve ticaret engelleri gibi bilgiler sağlayan "Access2Markets" aracının bir parçasıdır.

Komisyona göre, karşılıklı tanıma anlaşmalarının "etkin kullanımı" ticareti %40'a kadar artırabilirken, evrak işlerinin azalması "küçük ve orta ölçekli işletmelerin ihracat yapma olasılığını %50'ye kadar artırıyor".

AB 2024 Bütçesi: AB Konseyi ve Avrupa Parlamentosu anlaşmaya vardı

11 Kasım 2023 tarihinde, AB Konseyi ve Avrupa Parlamentosu, AB'nin 2024 yılı bütçesi konusunda anlaşmaya vardılar. Söz konusu bütçe ile AB'nin temel politika önceliklerine odaklanılmaktadır.

Toplam taahhütler, 189.385,4 milyon Avro olarak kararlaştırılmış olup; 2021-2027 çok yıllık mali çerçevesi kapsamında 360 milyon Avro tutarında harcama tavanı belirlenmiş, bu sayede AB'nin öngörülemeyen ihtiyaçlara karşı yanıtız kalmaması sağlanmıştır. Ödemeler toplamı ise 142.630,3 milyon Avro olarak belirlenmiştir.

Bundan sonraki süreçte, AB Konseyi ve Avrupa Parlamentosu'nun söz konusu bütçeyi 14 gün içinde resmi olarak onaylamaları beklenmektedir. AB Konseyinin 20 Kasım'da onaylaması beklenmekte olup, Konseyin onayı için nitelikli çoğunluk aranmaktadır.

AB'nin Kombine Nomanklatür (CN) kodları ve ortak gümrük tarifesi güncellendi

2023/2364 sayılı Avrupa Komisyonu Uygulama Yönetmeliği, AB Resmi Gazetesinin 31.10.2023 tarihli nüshasında yayımlanmıştır. Bu kapsamda, AB'nin Kombine Nomanklatür (CN) kodları ve ortak gümrük tarifesi, 1 Ocak 2024 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere güncellenmiştir.

[Daha detaylı bilgi için bkz.](#)

Balın etiketlemesine ilişkin düzenlemeler üzerinde AB Üye Ülkelerince anlaşmaya varıldı

14 Kasım Salı günü Tarım Özel Komitesi'nde (SCA), dönem başkanı İspanya'nın, meyve ve sebzeler, meyve suları, reçeller, bal, kümes hayvanları ve yumurta gibi tarım ve gıda ürünlerine uygulanan pazarlama standartlarının revize edilmesine yönelik metin önerisi Üye Devletler arasında geniş bir destek buldu.

Balın etiketlenmesi konusunda, İspanya Dönem Başkanlığı'nın üzerinde uzlaşma sağlanan metnine göre, etiketin, ürünün menşe ülkesini veya ülkelerini (azalan sırayla) belirtmesi ve her bir ülkenin yüzde olarak oranlarını içermesi gerekiyor. Üye Devletler yalnızca en çok paya sahip olan dört menşe ülkesinin yüzdesini göstermeye karar verebilirler. Dördüncüyle aynı yüzdeye sahip beşinci, altıncı veya yedinci bir menşe ülke varsa bunların tümü dahil edilmelidir.

Meyve suları konusunda ise, operatörler doğal olarak oluşan şekere ilişkin bilgileri dahil etmek durumundadır.

İspanya Başkanlığına bu metin üzerinde Avrupa Parlamentosu ile bir anlaşma müzakere etme yetkisi verilmiştir.

16 Kasım tarihinde ise söz konusu taslak Parlamentonun Tarım komitesinde kabul edilmiştir. Bir sonraki aşamada, Parlamentonun Çevre Komitesinin 29 Kasım'da Kahvaltı Direktifini oylaması bekleniyor. Avrupa Parlamentosu genel kurulunda ise oylamanın 11-14 Aralık'ta Strazburg'da yapılması planlanıyor.

Akabinde taslağa ilişkin üçlü görüşmeler başlatılacaktır.

AB Bitki Zararlıları Tüzüğünde Değişiklik Çalışmaları

Avrupa Parlamentosu ve Konsey Yönetmeliği Teklifi ile 2016/2031 sayılı bitki zararlıları ile ilgili tüzükte değişiklik çalışmaları başlamıştır. Bu çalışma ile Avrupa Komisyonu, AB üyesi olmayan ülkelerin bitki ve bitkisel ürünlerin ithalatına ilişkin yasak veya kısıtlamalara yönelik geçici istisnalar (muafiyetler) almasına olanak tanıyan daha uygulanır bir sistem oluşturmayı amaçlamaktadır.

2016/2031 sayılı Tüzük, özellikle AB ülkelerinde söz konusu kontrollerin aynı şekilde uygulanmadığının tespit edilmesi nedeniyle, bitkisel ürünlerin ithalatında zararlı organizmalara ilişkin gerekli önlemler alınmasını hedeflemekte olup, hem karantina zararlılarını (AB'de önemli ölçüde mevcut olmayan zararlılar) hem de düzenlemeye tabi

karantina dışı zararlıları kapsamaktadır. Bu çerçevede, bitki sağlığı sertifikalarında bazı düzenlemeler öngörülmektedir. Ayrıca, Komisyon, AB üyesi olmayan bir ülkenin muafiyet başvurusunda bulunmasına olanak sağlayacak standart bir prosedür getirmeyi de planlamakta olup, bahse konu muafiyet için AB üyesi olmayan ülkenin talebi üzerine ve Komisyon'un değerlendirmesi neticesinde, söz konusu ülkeye muafiyet sağlanması üzerinde çalışılmaktadır. Bu çerçevede Komisyon, bahse konu muafiyet ile ilgili standardize edilmiş bir prosedür tanımı geliştirmeyi ve bu prosedür kapsamında daha sonra geçici istisna izinlerini de hayata geçirmeyi planlamaktadır.

Söz konusu Değişiklik Taslağına [buradan](#) ulaşılması mümkündür.

Gıda Zincirlerinde Adil Olmayan Ticaret Uygulamaları ile ilgili Mevcut Kuralların Değerlendirilmesi

Avrupa Komisyonu, gıda tedarik zincirindeki firmalar arasındaki (B2B) ilişkilerde adil olmayan ticaret uygulamalarını belirleyen 2019/633 sayılı Direktifin etkinliğini değerlendirme çalışmalarında dördüncü aşamayı başlattı. Bu aşamada, 2019/633 sayılı Direktifin ve AB Üye Devletleri tarafından uygulanan ilgili yasaların adil olmayan ticaret uygulamalarının ortadan kaldırılmasında etkili olup olmadığına dair ilgili taraflardan görüş toplama sürecinin tamamlanmak üzere olduğu açıklandı.

Avrupa Birliği, gıda tedarik zincirlerinin, küçük ve büyük operatörler arasındaki ciddi dengesizlikler nedeniyle adil olmayan ticaret uygulamalarına karşı savunmasız olduğu, gıda tedarik zincirindeki çiftçiler ve küçük işletmecilerin genellikle kendilerini savunacak yeterli pazarlık gücüne sahip olmadıkları, bu nedenle, çiftçilerin yanı sıra küçük ve orta ölçekli tedarikçilerin de korunmasını iyileştirme ve adil olmayan ticari uygulamaları yasaklayan zorunlu kurallar getirme konusunda inisiyatif olarak 2019/633 sayılı AB Direktifini hayata geçirmiştir. Bu inisiyatifin aynı zamanda Çiftlikten Çatala Stratejisi kapsamında çiftçilerin gıda tedarik zincirindeki konumunun iyileştirilmesine katkıda bulunmak üzere tasarlandığı belirtilmektedir. Daha fazla bilgiye [bu bağlantıdan](#) ulaşmak mümkün bulunmaktadır:

Diğer taraftan, üye Devletler tarafından alınan önlemlerin ve 2019/633 Sayılı AB Direktifinin etkinliğinin değerlendirilmesinde dördüncü aşama başlamış olup, daha önceki değerlendirmelerin sonuçlarına [buradan](#) ulaşmak mümkün bulunmaktadır.

AB Sınırdaki Karbon Dzenleme Mekanizması (SKDM) Geçiş Dönemi Kayıt Siciline yönelik Üye Ülke uygulamaları belirlenmektedir

AB Sınırdaki Karbon Dzenleme Mekanizması'nı (SKDM) oluşturan (AB) 2023/956 sayılı Tüzük, 16 Mayıs 2023 tarihli AB Resmi Gazetesi'nde yayımlanarak 17 Mayıs 2023 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Sınırdaki Karbon Dzenleme Mekanizması'nın (SKDM) geçiş döneminin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirleyen 2023/1773 sayılı Uygulama Tüzüğü ise Avrupa Komisyonu tarafından 17 Ağustos 2023 tarihinde kabul edilmiştir.

Mali yükümlölük getirmeyen SKDM Geçiş Dönemi, 1 Ekim 2023 tarihinde başlamış olup 2025 yılının sonuna kadar devam edecek ve bu kapsamda AB raporlama yükümlölükleri için ilk raporlamanın Ekim-Aralık 2023 dönemi için 31 Ocak 2024'e kadar yapılması beklenecektir.

Raporlama yükümlölüğü, AB'de yerleşik ithalatçılar veya ithalatçı AB'de yerleşik değilse, gümrük işlemlerini gerçekleştiren AB'de yerleşik gümrük müşavirine aittir. Komisyon tarafından, ithalatçıların SKDM yükümlölüklerinin bir parçası olarak performans göstermelerine ve raporlamalarına yardımcı olmak için SKDM geçiş dönemi kayıt sicilini (CBAM Transitional Registry) uygulamaya açılmıştır.

Bu itibarla, aşağıda yer alan bilgiler sadece raporlama yükümlölüklerine yönelik olup farklı teslim Őekillerinde (INCOTERMS) ithalat işlemlerini üstlenen firmalarımız için çalışmakta oldukları AB'de yerleşik gümrük müşavirlerince yerine getirilmesi gereken işlemler hakkında bilgi edinebilmeleri açısından faydalı olabilecektir.

Geçiş Dönemi sicili, sadece AB'deki yetkili otoriteler ve raporlama yükümlölüklerinin erişimine açıktır. Raporlama yükümlölüsü, yerleşik olduğu AB Üye Devletinin Ulusal Yetkili Otoritesi aracılığıyla bu sicile erişim sağlayacaktır. Raporlama yapacak ekonomik operatörler, halihazırda mevcut EORI numaraları aracılığıyla sisteme kaydolacak ve kayıt işleminin yerleşik oldukları AB üye devletindeki yetkili otorite tarafından onaylanmasını müteakip sicili kullanabileceklerdir. Bu çerçeve, her bir AB üyesi ülkede SKDM kapsamında yetkilendirilmiş ulusal otoriteler belirlenerek açıklanmaktadır. [Bu bağlantıdan](#), 17 Kasım 2023 tarihi itibariyle güncellenmiş olan üye ülkelerde yetkilendirilmiş otoritelere ilişkin bilgilere, yetkili otoritelerin web sitelerine ve iletişim kişilerine erişilebilmektedir. Üye ülke yetkili otoritelerinin internet

sitelerinde gümrük işlemlerinin ne şekilde gerçekleştirilebileceği, geçiş dönemi siciline kayıt süreci gibi konularda açıklamalar da yapılmakta olup, ülke bazında SKDM ile ilişkili gümrük uygulamalarına yönelik ilave bilgi bu kaynaklardan edinilebilmektedir.

Mevcut durumda, 27 Üye Devletin her biri tarafından SKDM yetkili otoriteleri belirlenmemiş olup [Komisyon'un SKDM sayfası](#)ndan güncel bilgilere erişilebilir.

Avrupa Parlamentosu ve AB Konseyi tarafından Kritik Hammaddeler Yasasına ilişkin geçici anlaşmaya varıldı

Avrupa Parlamentosu ve Konsey tarafından 13 Kasım 2023 tarihinde [Kritik Hammaddeler Tüzüğü](#) taslağına ilişkin geçici bir anlaşmaya varılmıştır.

Anlaşma ile, Komisyon tarafından 16 Mart 2023 tarihinde yayımlanan teklifin genel hedefleri korunmakla birlikte, bazı unsurları güçlendirilmektedir. Alüminyum, sentetik grafit stratejik hammaddeler listesine eklenmiş, liste böylelikle 34 kritik hammadde, 17 stratejik hammadde olarak genişlemiştir. Anlaşma metnine göre, stratejik hammaddelere ikame olabilecek hammaddelere yönelik AR-GE çalışmalarının stratejik proje olarak değerlendirilmesi kabul edilmiştir.

Ayrıca, pil, hidrojen, yenilenebilir enerji, uçak üretimi ve veri iletimi ve depolanması gibi stratejik teknolojilerde, stratejik hammadde arz kesintisine maruz kalan büyük şirketlerin, tedarik zincirlerine ilişkin olarak düzenli risk değerlendirmeleri yapmaları gerekecektir.

Buna ek olarak, mevzuat yürürlüğe girdikten 18 ay sonra, Komisyon tarafından kritik hammaddelere yönelik önümüzdeki 30 yılda oluşacak talebe ilişkin bir rapor yayımlaması hedeflenmiştir.

Geçici anlaşma ile stratejik ve kritik hammaddelere ilişkin AB katkısını artırmaya yönelik olarak:

- Hammaddenin çıkarılması için %10'unun ve işlenmesi için %40'ının AB tarafından gerçekleştirilmesine yönelik hedefler korunmuş ancak hammaddelerin Birlik içindeki geri dönüşüm faaliyetlerinden elde edilme oranı %25'e çıkarılmıştır. (%15 olan Komisyon önerisinden farklı olarak)

- Stratejik hammadde kaynaklarının çeşitlendirilmesi amacıyla, Birliğin her hammadde için yıllık tüketiminin %65'inden fazlasının tek bir ülkeye bağımlı olmaması hedeflenmektedir.

Ayrıca, stratejik projelere ilişkin izin prosedürlerinin netleştirildiği geçici anlaşmanın yasalaşması için hem Parlamento hem de Konsey tarafından nihai olarak onaylanması gerekmektedir.

[Daha detaylı bilgi için bkz.](#)

Sürdürülebilir Ürünler için Eko-Tasarım Tüzüğü Taslağına ilişkin üçlü müzakereler 4 Aralık 2023 tarihinde devam edecek

Avrupa Komisyonu tarafından Sürdürülebilir Ürün İnisiyatifi kapsamında 30 Mart 2022 tarihinde önerilen, [Sürdürülebilir Ürünler için Eko-Tasarım Tüzüğü](#) (Ecodesign for Sustainable Products - ESPR) taslağına ilişkin; Avrupa Komisyonu, Avrupa Parlamentosu ve AB Konseyi arasındaki üçlü müzakerelerin ikinci oturumu 7 Kasım 2023 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

AB basınında yer alan bir habere göre, taslağın nihai haline ilişkin hala önemli miktarda teknik çalışma gerektiği; ikinci oturumda müzakerelerin satılmayan ürünlerin imhasının önlenmesi, tehlikeli maddelere ilişkin hükümler, Komisyonun çalışma programı, komitoloji ve Üye Devletlerle istişareler gibi alanlara odaklandığı ifade edilmektedir.

Avrupa Parlamentosu'nun ürünlerdeki zararlı kimyasalların izlenmesi ve sınırlandırılmasına yönelik daha katı hükümler getirilmesi talebini olumlu karşılamayan AB Konseyi tarafından Tüzük taslağında AB'nin kimyasallarla ilgili REACH (Kimyasalların Kaydı, Değerlendirilmesi, İzni ve Kısıtlaması Tüzüğü) ve CLP (Maddelerin ve Karışımların Sınıflandırılması, Etiketlendirilmesi ve Ambalajlanması Tüzüğü) gibi diğer AB mevzuatlarına atıfta bulunulması önerilmiştir.

Parlamento tarafından satılmayan tekstil, ayakkabı, elektrikli ve elektronik ekipman ürünlerinin imhasına geçiş dönemi olmaksızın yasak getirilmesi önerisi Konsey tarafından ağır bulunmuş, onun yerine sadece tekstil ürünlerinde satılmayan ürünlerin imhasına yasak getirilmesi, orta ölçekli işletmelere 4 yıl geçiş süresi sağlanırken, küçük işletmelere genel muafiyet sağlanması önerilmiştir.

AB'nin yeni eko-tasarım mevzuatlarının genel çerçevesini oluşturan Taslak, uygulama detaylarına ilişkin olarak Avrupa Komisyonu'nun ilave düzenlemeler çıkarmasını öngörmektedir. Söz konusu ilave düzenleme sürecine yönelik olarak, Parlamento, yetki devrine dayanan “*delegated act*” sürecini seçerken, Konsey komitoloji prosedürünün uygulandığı uygulama tasarrufu “*implementing act*” sürecini desteklemektedir.

AB pazarına sunulan gıda, yem ve medikal ürünleri haricinde tüm ürünler için eko tasarım ve bilgi gerekliliklerinin belirlenmesine yönelik yasal çerçeveyi oluşturan taslağa ilişkin 4 Aralık 2023 tarihinde gerçekleştirilecek olan üçlü müzakerede, müzakerelerin tamamlanması hedeflenmektedir.

Avrupa Parlamentosu ve AB Konseyi tarafından Atık Sevkiyatı Tüzüğü Taslağına ilişkin geçici anlaşmaya varıldı

Avrupa Parlamentosu ve Konsey tarafından 16 Kasım 2023 tarihinde [Atık Sevkiyatı Tüzüğü](#) taslağına ilişkin geçici bir anlaşmaya varılmıştır.

Mevzuat ile atığın bir kaynak olarak AB ekonomisine kazandırılması ile kaynak verimliliğini sağlayarak dögüsel ekonomi, sıfır-atık ve iklim değışikliğı ile mücadele hedeflerine katkı sağlanması amaçlanmakta, atığın ikincil hammadde olarak kullanılabilmesi için gerekli yasal çerçeve oluşturulmaktadır.

AB içinde atık ihracatını kolaylaştırıcı tedbirler getiren mevzuat, atığın üçüncü ülkelere ihracatına ise kısıtlamalar getirmektedir.

Bu itibarla, OECD üyesi olmayan ülkelere atık ihracatının kısıtlanması; OECD üyesi ülkelere ise atık ihracatının izlenmesi, atık ihracatında ani artış görülen ülkelerde atığın nasıl yönetildiğinin Komisyon tarafından sorgulanması; atığın varış ülkesinde iyi yönetildiğine ilişkin yeterli veri bulunamaması durumunda atık sevkiyatının askıya alınması; atığı ithal eden tesislerin atığın çevreye uygun koşullarda yönetildiğine ilişkin olarak bağımsız üçüncü taraf denetimlerine tabi tutulması gibi tedbirler öngörülmektedir.

Uzlaş metnine ayrıca, Komisyon önerisinden farklı olarak plastik atık ihracatına dair ilave kısıtlamalar getirilmiştir. Bu itibarla, mevzuatın yürürlüğe girmesinden iki buçuk yıl sonra, OECD üyesi olmayan ülkelere plastik atık ihracatının durdurulması, ihracatın devam edebilmesi için OECD üyesi olmayan ülkelerin en geç beş yıl içerisinde Komisyona yapacağı başvuruda

plastik atığın uygun koşullarda işlendiğine, ülke atık yönetimi koşullarının uygun olduğuna ilişkin gerekli verileri sağlaması gerekecektir.

Öte yandan, OECD üyesi ülkelere plastik ihracatı ise ön bildirim ve uygunluk sistemi (*Prior Written Notification and Consent- PIC*) ve sıkı izleme süreçlerine tabi olacaktır.

[Daha detaylı bilgi için bkz.](#)

Euro 7 standartlarına ilişkin Tüzük Taslağı Avrupa Parlamentosu tarafından kabul edilmiştir

Avrupa Yeşil Mutabakatının sıfır kirlilik hedefi kapsamında, Avrupa Birliği'nde satışa sunulan yeni motorlu araçlardan kaynaklanan hava kirliliğini azaltmak, araçları tüketiciler için uygun fiyatlı tutmak ve AB'nin rekabet gücünü artırmak amacıyla Avrupa Komisyonu tarafından 10 Kasım 2022 tarihinde sunulan, Euro 7 standartlarına ilişkin Tüzük Taslağı (Motorlu Taşıtlar ile Motorların ve Bunlara Yönelik Sistemler, Bileşenler ve Ayrı Teknik Ünitelerin Emisyonları ve Akü Dayanıklılıkları Açısından Tip Onayına İlişkin Tüzük Taslağı), 9 Kasım 2023 tarihinde gerçekleştirilen Avrupa Parlamentosu Genel Kurul Toplantısında kabul edilmiştir.

Düzenleme ile nitrojen oksit, partikül madde, karbon monoksit ve amonyak gibi egzoz emisyonlarına ilişkin mevcut sınır düzenlenmekte olup; lastik ve frenlerden kaynaklanan emisyonların azaltılması ve batarya dayanıklılığının artırılması için yeni önlemler getirilmektedir.

Parlamento üyeleri tarafından, binek otomobillere yönelik Avrupa Komisyonu tarafından önerilen kirlenici emisyon seviyeleri korunmuş olup, hafif ticari araçlarda ise ağırlıklarına göre üç kategori sınıflandırması önerilmiştir. Ayrıca otobüsler ve ağır hizmet araçları için laboratuvar ve gerçek sürüş koşullarında ölçülen egzoz emisyonlarına ilişkin daha katı sınırlamalar önerilmiştir. Diğer taraftan, AB'nin fren partikülü emisyonları ve lastik aşınma oranlarına ilişkin hesaplama metodolojileri ve sınırlarının, Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu (UNECE) tarafından geliştirilmekte olan uluslararası standartlarla uyumlu hale getirilmesi amaçlanmaktadır.

AB Konseyi tarafından taslağa ilişkin tutum belgesi 26 Eylül 2023 tarihinde açıklanmış olup; bundan sonraki aşamada, mevzuatın nihai şekline ilişkin kurumlar arası müzakerelere başlanması öngörülmektedir.

[Daha detaylı bilgi için bkz.](#)

Avrupa Parlamentosu Çevre Komitesi, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi 28. Taraflar Konferansına (COP 28) ilişkin beklentileri içeren kararı kabul etmiştir

Avrupa Parlamentosu Çevre, Halk Sağlığı ve Gıda Güvenliği Komitesi (ENVI) üyeleri tarafından Birleşik Arap Emirlikleri'nde 30 Kasım -12 Aralık 2023 tarihlerinde gerçekleştirilecek Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (BMİDÇS) 28. Taraflar Konferansına (COP 28) ilişkin beklentilerini ortaya koyan bir tavsiye niteliğinde karar kabul edilmiştir.

Kararda fosil yakıt sübvansiyonlarının 2022 yılında 900 milyar Avroyu aşan bir seviyeye ulaştığına dikkat çekilerek, sera gazı emisyonlarının ana kaynağı olan ve küresel emisyonların %75'ini oluşturan fosil yakıtlara yönelik tüm doğrudan ve dolaylı sübvansiyonların 2025 yılına kadar kaldırılması çağrısı yer almaktadır.

Parlamento tarafından, 2030 yılına kadar yenilenebilir enerji üretiminin üç katına ve enerji verimliliğinin iki katına çıkarılması ve fosil yakıt çıkarılmasına yönelik tüm yeni yatırımların durdurulması tavsiye edilmektedir.

Karar aynı zamanda gelişmiş ülkelerin iklim değişikliğiyle mücadeleye 2023 yılından itibaren yılda 100 milyar dolar tutarında finansman sağlama taahhütlerinin yerine getirilmesi ve 2025 yılı sonrası için yeni bir mali hedef belirlenmesi ihtiyacını ele almaktadır. Ayrıca, iklim değişikliğinin neden olduğu kayıp ve hasar fonunun faaliyete geçirilmesi ve Üye Devletler de dahil olmak üzere tüm yüksek emisyonlu ülkelere bu fona adil bir şekilde katkı sağlamanın önemi vurgulanmaktadır.

Diğer taraftan, Parlamento üyeleri tarafından toprak, orman, tarımsal ekosistemler, tatlı su havzaları ve okyanuslar gibi ekosistemlerin korunması, muhafaza edilmesi ve onarılmasının Paris Anlaşması hedeflerine ulaşılması açısından önemli olduğu belirtilmektedir.

Kararda son olarak, plastik kirliliğiyle mücadele; tekstil endüstrisinin çevresel etkileri; metan emisyonları; uluslararası denizcilik ve havacılık, tarım ve savunmadan kaynaklanan emisyonların daha da azaltılması gibi çeşitli sektörlere yönelik küresel çabalarının artırılması çağrısında bulunmaktadır.

[Daha detaylı bilgi için bkz.](#)

Avrupa Parlamentosu ve AB Konseyi tarafından enerji sektöründe metan emisyonlarını azaltmaya yönelik yeni kurallar üzerinde geçici anlaşmaya varıldı

Avrupa Parlamentosu ve AB Konseyi tarafından enerji sektöründe metan emisyonlarının izlenmesi ve azaltılmasına ilişkin Tüzük taslağı üzerinde 15 Kasım 2023 tarihinde geçici bir anlaşmaya varılmıştır.

Petrol, gaz ve kömür sektörlerinde metan emisyonlarını ölçmek, raporlamak ve doğrulamak için yeni gereklilikler getiren Tüzüğün yürürlüğe girmesinden itibaren potansiyel metan emisyon kaynaklarının izlenmesi, raporlanması ve denetlenmesi için belirli son tarihler ve sıklık düzeyi üzerinde anlaşmaya varılmıştır.

Tüzük ayrıca, metan sızıntılarının tespit edilmesi ve onarılması, tahliye ve alevlendirmenin sınırlandırılması da dahil olmak üzere metan emisyonlarını önlemek için azaltıcı tedbirler ortaya koymakta olup, geçici anlaşma ile, asgari tespit limitlerine ve sızıntı eşik değerine dayalı risk bazlı bir yaklaşımın benimsenmesi öngörülmektedir.

Diğer taraftan, Tüzük ile AB'ye yapılan petrol, gaz ve kömür ihracatından kaynaklanan metan emisyonları konusunda şeffaflığı sağlamak amacıyla küresel izleme araçları ortaya konulmaktadır. Bu kapsamda, AB'ye yapılan ihracat konusunda üç uygulama aşaması üzerinde anlaşmaya varılmıştır. İlk aşamada veri toplama ve küresel izleme araçlarının oluşturulması sağlanırken, ikinci ve üçüncü aşamada, AB'ye ihracat yapan firmalar tarafından 1 Ocak 2027'e kadar eşdeğer izleme, raporlama ve doğrulama tedbirlerinin uygulanması ve 2030'a kadar azami metan değerlerinin uygulanması öngörülmektedir. Bu hükümlere uyulmaması durumunda, üye devlet yetkili makamları idari ceza uygulama yetkisine sahip olacaktır.

Geçici anlaşmanın yasalaşması için hem Parlamento hem de Konsey tarafından nihai olarak onaylanması gerekmektedir.

[Daha detaylı bilgi için bkz.](#)

AB Konseyi tarafından revize Ortam Hava Kalitesi Direktifine ilişkin müzakere pozisyonu kabul edilmiştir

AB Konseyi tarafından 9 Kasım 2023 tarihinde, 2030 yılına kadar daha temiz hava sağlamak ve 2050 yılına kadar sıfır kirlilik hedefine ulaşmak amacıyla, Ortam Hava Kalitesi Direktifinin revizyonuna yönelik teklife ilişkin müzakere pozisyonu kabul edilmiştir. Bu kapsamda revize Direktif ile, insan sağlığının daha iyi korunması için hava kalitesi standartları güçlendirilirken aynı zamanda Direktifin uygulanmasına ilişkin esneklik getirilmesi amaçlanmaktadır. Bundan sonraki aşamada, mevzuatın nihai şekline ilişkin kurumlar arası müzakerelere başlanması öngörülmektedir.

[Daha detaylı bilgi için bkz.](#)

Sürdürülebilir Gıda Sistemleri için Yasal Bir Çerçeve Önerisi

AB'de üzerinde çalışılmakta olan sürdürülebilir gıda sistemleri için yasal çerçeve taslağı, Çiftlikten Çatala Stratejisinin ana unsurlarından birisi olup, sürdürülebilirlik kavramının tarımsal üretimin tüm alanlarına dahil edilmesi amacıyla hazırlanmaktadır. Bu taslak ile gelecekte gıda ve tarım politikalarının belirlenmesinde temel bir çerçevenin inşa edilmesi öngörülmektedir. Bu düzenlemede, diğer unsurların yanı sıra sürdürülebilirlik tanımları, gıda ürünlerine yönelik etiketleme gereklilikleri ile ilgili ilkeler ve sürdürülebilir kamu gıda alımlarına ilişkin minimum şartların bulunması öngörülmekte olup, söz konusu inisiyatifin yakın bir zamanda açıklanması beklenmektedir.

Bahse konu çerçeve düzenleme ile ayrıca, ithal ürünler de dahil olmak üzere AB pazarına sunulan tüm gıda ürünleri için sürdürülebilirlik standartlarının bir norm haline getirilmesi amaçlanmakta olup, bu durumun dolaylı olarak AB ikili ticaret anlaşmalarındaki sürdürülebilirlik bölümü de dahil olmak üzere ticaret koşullarını da kapsamı öngörülmektedir. AB, bu yeni düzenleme ile Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerini yansıtan temel politika ilkelerinin oluşturulması ve gelişmekte olan ülkelerin özel ihtiyaçlarının dikkate alınmasının da hedeflendiğini açıklamaktadır.

Doğa İyileştirme Yasası: AB Parlamenterleri 2030 yılına kadar AB'nin kara ve deniz alanlarının %20'sini iyileştirme konusunda anlaşmaya vardılar

Avrupa Parlamentosu ve AB Konseyi'nden müzakereciler, AB'nin iklim ve biyoçeşitlilik hedefleri çerçevesinde Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan Doğa İyileştirme Yasası taslağı üzerinde politik uzlaşmaya vardılar.

Yasa çerçevesinde, getirilen **doğa iyileştirme hedefleri**:

- 2030 yılına kadar AB'nin deniz ve kara alanlarının %20'si ve 2050 yılına kadar ihtiyaç duyan tüm ekosistemlerde iyileştirme yapılması,
- Üye Devletlerin 2030 yılına kadar, yeni yasa ile kapsanan habitat türlerinden en az %30'unu daha iyi koşullara getirmesi ve bu oranı 2040 yılına kadar %60'a, 2050 yılına kadar %90'a yükseltmesi,
- Yine Üye Devletlerin, açık, şeffaf ve kapsayıcı bir şekilde bu hedeflere nasıl ulaşacaklarına dair detaylı planlar sunmaları,
- AB ülkelerince iyileştirme yapılacak alanlar belirlenirken 2030 yılına kadar Natura 2000 çerçevesinde belirlenen alanlara öncelik verilmesi,
- Ayrıca, bir alan iyileştirildiğine, AB ülkelerinin bu alanın önemli ölçüde tekrar bozulmasını önlemesi hususlarını içermektedir.

Tarımsal ekosistemlerde ise kullanılan toprakları doğayı yeniden canlandırmak için AB ülkeleri, 2030 yılı sonuna kadar ve sonrasında her altı yılda bir, çayırlarda yaşayan kelebek sayısı, yüksek çeşitliliğe sahip tarım arazilerinin toplam arazideki payı, ekim alanlarında bulunan mineral topraktaki organik karbon stoğu gibi göstergelerin en az ikisinde iyileşme sağlamak durumundadır.

Taslak kapsamında, kurutulmuş turbalık alanlarının eski haline getirilmesi, tarım sektöründeki emisyonların azaltılması ve biyolojik çeşitliliğin iyileştirilmesi için en uygun maliyetli önlemlerden biri olarak nitelendirilmektedir. Bu nedenle AB ülkeleri, 2030 yılına kadar bu tür alanların en az %30'unda, 2040 yılına kadar %40'ında ve 2050 yılına kadar %50'sinde tarımsal kullanımdaki organik topraklar için restorasyon önlemleri almalıdır. AB ülkeleri ayrıca

tozlaştırıcı popülasyonundaki azalmayı en geç 2030 yılına kadar tersine çevirmeli ve sonrasında en az altı yılda bir ölçülen bir artış eğilimi elde etmelidir.

Söz konusu taslak yasaladığında, 2030 yılına kadar AB ülkeleri, orman ekosistemlerindeki çeşitli göstergelerde olumlu bir eğilim elde etmek amacıyla önlemler almak zorunda kalacaklar. Ayrıca 2030 yılına kadar toplam ulusal kentsel yeşil alan ve kentsel ekosistem alanlarındaki kentsel ağaç örtüsünde 2021 yılına kıyasla net bir kayıp olmamasını sağlayacaklar.

Parlamento ve Konsey ayrıca, bir acil durum freni üzerinde de anlaştı. Buna göre, tarımsal ekosistemlere yönelik hedefler, AB gıda tüketimi için yeterli tarımsal üretimi güvence altına alacak arazinin mevcudiyeti konusunda AB çapında ciddi sonuçlar doğurursa, istisnai koşullar altında askıya alınabilir.

Yasa taslağının halen Parlamento ve Konsey tarafından kabul edilmesi gerekiyor. Yeni yasa AB Resmi Gazetesi'nde yayımlanmasından 20 gün sonra yürürlüğe girecek.

AB Konseyi, Tarım Sürdürülebilirlik Veri Ağı'na ilişkin düzenlemeyi kabul etti

13 Kasım Pazartesi günü AB Konseyi, Tarım Sürdürülebilirlik Veri Ağı'na (FSDN) ilişkin düzenlemeyi tartışmasız kabul etti. Metnin amacı, Tarım Muhasebe Veri Ağı (FADN) aracılığıyla halihazırda toplanmış olan ekonomik verilerin yanı sıra çevresel ve sosyal verileri de hesaba katan gelişmiş bir veri toplama süreci yoluyla AB gıda sistemlerinin sürdürülebilirliğini arttırmak. FSDN Tüzüğü, Ortak Tarım Politikası ve Avrupa Yeşil Anlaşması'nın hedeflerini gerçekleştirmek için gerekli ek verilerin toplanmasına izin vermek amacıyla FADN Tüzüğünü değiştiriyor. FADN, istatistiksel olarak temsili olacak şekilde tasarlanmış 80.000 AB çiftliğinden oluşan bir örnekten ortak bir metodoloji kullanılarak her yıl toplanan mikroekonomik ve muhasebe verilerinden oluşan bir veritabanıdır.

Bakanlığımız ev sahipliğinde AB Dijital Düzenlemelerinin Ticaretimize ve Yatırımlara Etkisi Konulu Koordinasyon Toplantısı gerçekleştirildi

15 Kasım 2023 Çarşamba günü Bakanlığımız ev sahipliğinde 150'nin üzerinde Bakanlık/Kurum temsilcileri katılımıyla "AB Düzenlemelerinin Ticaretimize Etkisi" konulu bir koordinasyon toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Hem hizmet ticareti ve yatırımlar hem de Gümrük Birliği çerçevesinde mal ticareti bakımından AB, ülkemiz için en önemli ticaret ortağıdır. Bahse konu toplantıda AB'nin "Dijital Çağ için Hazır Bir Avrupa (A Europe Fit for Digital Age)" hedefleriyle uyumlu olarak düzenlediği 100'ü aşkın dijital mevzuatı göz önünde bulundurularak, en önemli ticaret ortağımız olan AB ile Gümrük Birliği bütünleşmesini etkileyen/ etkileyecek öncelikli olarak uyumlaştırılması gereken mevzuatın hangileri olduğu konusu ele alınmıştır.

Bu kapsamda, toplantıya katılan kurum temsilcilerince öncelikli olarak ele alınmasında ve uyumlaştırılmasında fayda görülen düzenlemeler arasında en çok öne çıkanlar; GDPR (Genel Veri Koruma Tüzüğü), Ticari Sırların Korunması Hakkında Direktif, Siber Dayanıklılık Yasası, NIS 2 Direktifi, Dijital Piyasalar Yasası (DMA) ve Dijital Hizmetler Yasası (DSA) olmuştur.

YOİKK, OVP ve 12. Kalkınma Planı gibi üst politika metinlerinde eylem maddesi olarak Bakanlığımız sorumluluğuna verilen AB dijital düzenlemelerinin ticaretimize etkilerine yönelik yol haritasının hazırlanması çalışmalarında iç istişare çalışma grubu kurulması, akademik destek alınması ve AB ile diyalog mekanizmasının tesisine ilişkin Bakanlığımız bünyesindeki çalışmalara devam edilmesinin önemi de vurgulanmıştır.

AB Yapay Zekâ Yasası Taslağı ile ilgili istişareler devam ediyor

15 Kasım 2023 Çarşamba günü gerçekleştirilen Uluslararası Mahremiyet Uzmanları Birliği (IAPP) Avrupa Kongresinde AB'nin Yapay Zekaya (YZ) ilişkin yasa teklifi de gündeme gelmiştir. Kongreye katılan Avrupa Parlamentosu (AP) Yapay Zeka Yasası eş-raportörü Brando Benifei'nin açıklamalarından "yüksek riskli" sistemlerin sınıflandırması da dâhil olmak üzere bir çok hususta üçlü müzakerelerin (trilog) mutabakat ile sonuçlanmasının "çok yakın" olduğu anlaşılmaktadır.

Diğer taraftan, söz konusu açıklamalara göre henüz uzlaşa sağlanamayan hususlar arasında yasa uygulayıcı birimler ve kamu kurumlarının alacağı istisnaların bulunduğu, AP'nin ise temel haklar ve mahremiyet konularından taviz verilmemesini talep ettiği ve devlet gözetim modellerini (government surveillance models) desteklemeyi kabul etmediği anlaşılıyor.

Avrupa Komisyonu; DTÖ çatısı altında 2019 yılından bu yana devam etmekte olan E-Ticaret müzakerelerinde ve serbest ticaret anlaşması müzakerelerinde veri ve mahremiyete ilişkin katı bir yaklaşım sergilemekteydi. Yapay Zekâ Yasası ile ilgili tartışmalar sonrasında bu pozisyonun yeniden şekillenebilmesi de gündeme gelebilecektir.

Avrupa Komisyonu Dijital Hizmetler Yasasını uygulamaya devam ediyor, bu kez Amazon'dan tüketicileri korumak için aldığı önlemleri açıklamasını istedi

Avrupa Komisyonu, 15 Kasım 2023 Çarşamba günü Amazon'a bir bilgi talebi göndererek, yasadışı ürünlerin dağıtımıyla mücadele etmek için aldığı önlemler ve tavsiye sistemlerinin Dijital Hizmetler Yasası (DSA) kapsamındaki uygunluğuna yönelik sorularını ilettiler.

Amazon'un Komisyon tarafından talep edilen bilgilerin en geç 6 Aralık tarihine kadar sunulması ve Komisyonun bahse konu hususlarda ikna edilmesi gerekiyor; aksi takdirde ve dava açılması halinde, Amazon yıllık küresel gelirinin %6'sına varan cezalarla karşı karşıya kalabilir.

ABD, Çin, AB ve Türkiye'nin dahil olduğu 28 imzacı taraf yapay zekâ konusunda "Küresel Diyalog" konusunda anlaşta

Birleşik Krallık'ın ev sahipliği yaptığı büyük Yapay Zekâ Zirvesi'nin ilk gününde "Bletchley Deklarasyonu" adı verilen belge "dünyada bir ilk" olarak adlandırıldı. Zirvenin düzenlendiği Bletchley Park, İkinci Dünya Savaşı sırasında müttefiklerin şifre kırma çabalarının gerçekleştiği yerdi.

Dünyanın dört bir yanından yaklaşık 30 ülke, yapay zekanın, özellikle de "sınır" teknolojilerinin oluşturduğu "muazzam küresel fırsatlar" ve "önemli riskler"i ele alan ve bu risklerin "en iyi şekilde uluslararası işbirliği yoluyla ele alınabileceğini" söyleyen deklarasyonu destekledi.

Ülkemizin de imzacı olarak yer aldığı "Bildiri"yi imzalayan tarafların tamamı ise şu şekilde: Avustralya, Brezilya, Kanada, Şili, Çin, Avrupa Birliği, Fransa, Almanya, Hindistan, Endonezya,

İrlanda, İsrail, İtalya, Japon ya, Kenya, Suudi Arabistan Krallığı, Hollanda, Nijerya, Filipinler, Kore Cumhuriyeti, Ruanda, Singapur, İspanya, İsviçre, Türkiye, Ukrayna, Birleşik Arap Emirlikleri, Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı, Amerika Birleşik Devletleri.

700 Avrupalı girişimci tarafından AB'ye yönelik şikayetler dile getirildi

Avrupa Girişimciler Parlamentosu'nun altıncı toplantısı 14 Kasım 2023 tarihinde 700'ün üzerinde girişimcinin katılımıyla gerçekleştirildi.

Ticaret ve sanayi temsilcilerinin görüş ve endişelerini dile getirmelerine izin veren ve 2 yılda bir gerçekleştirilen oturumların bu seferinde; enerji, yetkinlikler ve uluslararası ticaret ile ortak bir zemin olarak tek pazar konuları odak noktası olarak belirlendi.

Söz konusu oturumda, girişimciler tarafından en çok üzerinde durulan konu "bürokrasi" olarak da adlandırılan "idari yükler" oldu. Özellikle çevrenin korunmasına yönelik standartlara ilişkin "Yeşil Mutabakat" ile KOBİ ölçeğindeki firmalara ciddi sorumluluklar yüklenirken, rekabet gücünün korunmasının aynı oranda ön planda tutulmadığı eleştirileri iletildi. Akabinde gerçekleştirilen oylamada ise negatif etkide bulunduğu değerlendirilen diğer önemli unsurlar; tek pazarın yeterince gelişmemesi, borsaların yeterince serbest olmaması ve jeopolitik gerilimlerin tedarik zincirine yansımaları olarak ortaya çıkmıştır.

AB'nin halihazırda devam eden ve KOBİ'lere de önemli katkılar sağlayacağı öngörülen serbest ticaret anlaşması (STA) müzakerelerinin halen sonuçlandırılmaması da söz konusu girişimciler tarafından eleştirilmiştir.

Avrupa Komisyonu, Batı Balkanlar Büyüme Planı'nı kabul etti

Avrupa Komisyonu, Batı Balkanlar için yeni bir Büyüme Planı'nı onayladı. Bu plan, bölgedeki ülkelerin resmi olarak AB üyesi olması öncesinde, bölgeye birtakım faydaların sağlanmasını, bölgede ekonomik büyümenin teşvik edilmesini ve sosyoekonomik uyumun hızlandırılmasını amaçlamaktadır.

Bu doğrultuda, 2024-2027 dönemi için Batı Balkanlar'a 6 milyar Avro tutarında yeni bir Reform ve Büyüme Aracı önerilmekte olup; ödemeler, üzerinde anlaşmaya varılan reformlar tamamlandıktan sonra yerine getirilecektir.

Büyüme Planı, dört ana bileşene dayanmaktadır:

- 1. AB Tek Pazarı ile Ekonomik Entegrasyon:** Batı Balkanlar'ın tek pazar kurallarına uyması ve ilgili sektörleri ve alanları Ortak Bölgesel Pazar doğrultusunda aynı anda tüm komşularına açması koşuluyla, AB tek pazarıyla ekonomik entegrasyonunun artırılması öngörülmektedir. Bu kapsamda yedi adet öncelikli eylem önerilmiştir:
  - Malların serbest dolaşımı
  - Hizmetlerin ve işçilerin serbest dolaşımı
  - Tek Avro Ödeme Alanına erişim
  - Karayolu taşımacılığının kolaylaştırılması
  - Enerji piyasalarının entegrasyonu ve karbonsuzlaştırılması
  - Dijital Tek Pazar
  - Endüstriyel tedarik zincirlerine entegrasyon
- 2. Batı Balkanlar'daki Ekonomik Entegrasyonun Artırılması:** AB kural ve standartlarına dayalı olarak Ortak Bölgesel Pazar aracılığıyla Batı Balkanlar'daki ekonomik entegrasyonun artırılması öngörülmektedir.
- 3. Temel Reformların Hızlandırılması:** Batı Balkanlar'ın AB üyeliğine giden yolunun desteklenmesi, sürdürülebilir ekonomik büyümenin artırılması, yabancı yatırım çekilmesi ve bölgesel istikrarın güçlendirilmesi de dahil olmak üzere temel reformların hızlandırılması hedeflenmektedir.

4. **Reform ve Büyüme Aracı ile Mali Yardımın Artırılması:** 2024-2027 dönemi için Batı Balkanlar'a Reform ve Büyüme Aracı ile reformları desteklemek üzere mali yardımların artırılması öngörülmektedir. Bu çerçevede, 2 milyar Avro hibe ve 4 milyar Avro imtiyazlı krediden oluşan toplam 6 milyar Avro değerinde yeni bir araç önerilmektedir. Bu ödeme, bölge ülkelerinin birtakım sosyoekonomik şartları ve temel reformları yerine getirmesine bağlı olarak yerine getirilecektir.

Plan kapsamında, bölge ülkelerinden "Reform Gündemi" hazırlamaları ve Avrupa Komisyonuna sunmaları beklenmektedir.

Avrupa Birliği; Afrika, Karayip ve Pasifik Devletleri Organizasyonu ile yeni bir Ortaklık Anlaşması imzaladı

Avrupa Birliği, 15 Kasım 2023 tarihinde, Afrika, Karayip ve Pasifik Devletleri Organizasyonu (OACPS) ile önümüzdeki yirmi yıllık dönem için ilişkilerini düzenleyecek yeni bir Ortaklık Anlaşmasını imzaladılar. Söz konusu anlaşma Cotonou Anlaşması'nın yerini almış olup "Samoa Anlaşması" olarak anılacaktır. Anlaşma ile sürdürülebilir kalkınma ve büyüme, insan hakları, barış ve güvenlik gibi konular düzenlenmiştir.

Anlaşma, her bir bölgenin özel ihtiyaçlarına odaklanan üç bölgesel protokolü içermektedir. Bu anlaşma ile 27 AB devleti ve 79 OACPS ülkesi olmak üzere, toplamda 2 milyar insan temsil edilmektedir. Anlaşma ile iklim değişikliği, okyanus yönetimi, göç, sağlık, barış ve güvenlik gibi ortaya çıkan ihtiyaçlar ile küresel sorunlarla başa çıkma konusunda tarafların daha donanımlı hale getirilmesi hedeflenmektedir.

Anlaşmanın geçici uygulanması 1 Ocak 2024 tarihinde başlayacak olup Avrupa Parlamentosunun onayı ve tüm AB Üye Devletleri ile OACPS Üyelerinin en az üçte ikisinin onayı ile yürürlüğe girecektir.

AB ile Gürcistan arasında ilk Üst Düzey Enerji Diyaloğu gerçekleştirildi

Avrupa Komisyonunun Enerjiden Sorumlu Komiseri Kadri Simson ile Gürcistan Başbakan Yardımcısı ve Ekonomi ve Sürdürülebilir Kalkınma Bakanı Levan Davitashvili katılımıyla, İlk AB-Gürcistan Üst Düzey Enerji Diyaloğu, 16 Kasım 2023 tarihinde Tiflis'te gerçekleşti.

Söz konusu Diyalog, Avrupa Komisyonunun Gürcistan'a AB üyeliği için aday ülke statüsü verilmesi tavsiyesinin ve enerji sektöründe aylar süren ortak çalışmaların ardından gerçekleştirildi.

Diyalogda, esas olarak Avrupa enerji mevzuatına uyum sağlanması, enerji bağlantısı ve altyapısının geliştirilmesi, enerji verimliliğinin ve yenilenebilir enerjilerin teşvik edilmesi gibi konulara odaklanıldı.

Komiser Simson, toplantıda, Avrupa Komisyonunun Gürcistan'daki Ekonomik ve Yatırım Planının bir parçası olarak halihazırda 1,8 milyar Avro tutarında yatırımı harekete geçirdiğini, bunun 126 milyon Avro tutarına şebeke ara bağlantılarına yapılan yatırım da dahil olmak üzere enerji sektörüne ayrıldığını belirtti. Ayrıca, 2023 yılı için 85 milyon Avro tutarındaki yıllık paketin Kasım ayında kabul edilmesinin beklendiğini ifade etti.

ABD çelik görüşmelerinin uzatılmasını önerdi

AB basınında yer alan bir habere göre, ABD, AB ile Sürdürülebilir Çelik ve Alüminyuma İlişkin Küresel Düzenleme (GASA) hakkındaki müzakereleri 2025 sonuna kadar uzatmayı teklif etti.

AB ve ABD şu ana kadar çelik ve alüminyum ticaretini, karbondan arındırmayı başaracak ve çelikte kapasite fazlasını kapsayacak bir transatlantik anlaşmaya varamadı.

Anlaşmaya varılması, ABD çelik ve alüminyum tarifelerinin ve ilgili AB misilleme gümrük vergilerinin kalıcı olarak kaldırılmasıyla sonuçlanacak.

Taraflar geçen ay gerçekleşen AB-ABD zirvesinde anlaşmaya varamamalarının ardından "GASA"ya ilişkin anlaşma için son tarihi 31 Ekim'den 1 Ocak 2024'e erteleme konusunda anlaşmıştı.

Ayrıca, anlaşma yapılmaması durumunda ABD gümrük vergilerinin yeniden uygulamaya konulması tehdidi sürüyor.

ABD tarafının süreci 2025'e kadar uzatma önerisi, görüşmelerin, Kasım 2024'te yapılması planlanan ABD seçimlerine kadar, bu seçimler sırasında ve sonrasında da devam etmesine olanak tanıyacak.

Habere göre ayrıca, Komisyonun ticaretten sorumlu genel müdürlüğü ABD baş müzakerecisi Rupert Schlegelmilch, AB'li yetkililerinin, önümüzdeki haftalarda üye devletlerden, viski veya motosiklet gibi ABD ürünlerine misilleme amaçlı vergilerin getirilmesini bir kez daha ertelemek için anlaşma arayacağını söyledi. Erteleme alınmazsa söz konusu vergiler 1 Ocak 2024'te otomatik olarak devreye girecek.

Ancak habere göre bazı AB üye devletleri, AB'nin ABD'den ithalatına karşı misilleme niteliğindeki gümrük vergilerini kaldırmasına rağmen, mevcut ABD yönetimi tarafından AB çelik ve alüminyum ürünlerine uygulanan kotalarının yürürlükte kalmasına tepkili.

AB, Şili çerçeve anlaşmasını onaylamak için zemin hazırlıyor

Avrupa Parlamentosu üyeleri 16 Kasım tarihli, Dış İlişkiler ve Uluslararası Ticaret komiteleri ortak toplantısında, modernize edilmiş AB-Şili Gelişmiş Çerçeve Anlaşması'nın ve ona eşlik eden Geçici Ticaret Anlaşması'nın parlamentonun görev süresinin önümüzdeki baharda sona ermesinden önce onaylanmasına desteklerini dile getirdiler.

Avrupa Komisyonu, anlaşmanın "yıl sonuna kadar" imzalanmasının hedeflendiğini ifade etti.

AB üye devletlerinin de imzayı 27 Kasım'da Brüksel'de yapacakları toplantıda onaylamaları bekleniyor.

Geçici olarak ocak ayı için planlanan parlamento komitesi çerçevesinde alınacak olumlu bir oylama, parlamenterlerin 26 Şubat haftasındaki genel kurul toplantısında anlaşmayı resmi olarak tasdik etmelerinin önünü açacak.

AB ile Şili arasındaki ticaret, 2002 ile 2021 arasındaki yirmi yıllık dönemde %142 oranında arttı.

Bu dönemde AB, Çin ve ABD'nin ardından Santiago'nun birincil ticaret ortağı olmaktan üçüncü sıraya geriledi.

AB, Şili'nin en büyük yabancı yatırım kaynağı olmaya devam ediyor.

Her iki taraf da 2002 anlaşmasını modernize etmek ve AB'nin ülkedeki varlığını güçlendirmek amacıyla 2017 yılında yeni bir Gelişmiş Çerçeve Anlaşması ve Ticarete İlişkin Geçici Anlaşmaya ilişkin müzakereleri başlattı.

AB ve Şili, güncellenen anlaşmaya ilişkin teknik görüşmeleri Ekim 2021'de tamamladı ve Aralık 2022'de prensipte anlaşmaya varıldığını duyurdu.

Ticaret anlaşması, yedi yıllık bir süre içinde Şili tarafında henüz serbestleştirilmemiş olan tarım tarifelerinin %96'sını, AB tarafında ise %66'sını serbestleştiriyor. Mevcut anlaşma kapsamında sanayi mallarının ikili ticareti zaten tamamen serbestleştirilmişti.

Bu serbestleştirme, ikili ticaretin %95'inin gümrüksüz olmasıyla sonuçlanacak. Taraflar, Şili'nin kümes hayvanları, domuz eti, koyun eti, sığır eti, sarımsak ve konserve balık ihracatına yönelik artırılmış tarife oranı kotalarının yanı sıra zeytinyağı ve meyve preparatları için yeni tarife kotaları üzerinde anlaşmaya vardı.

AB, Şili'den meyve ve sebze ithalatında uyguladığı giriş fiyatı sistemini sürdürecektir.

Anlaşma ayrıca, 216 AB coğrafi işaretini ve 18 Şili coğrafi işaretini koruyor.

Avrupa Komisyonu yeni anti-damping soruşturmaları başlattı

Avrupa Komisyonu, yalnızca bu hafta ikisi Çin ürünlerine yönelik olmak üzere dört yeni anti-damping soruşturması başlattı. Bu kapsamda, bu yıl başlatılan anti-damping soruşturmalarının toplam sayısı yediye ulaştı. 2022'de başlatılan soruşturma sayısı ise beş taneydi.

Yeni başlatılan dört soruşturma; Hindistan'dan fiber optik kablolar, Mısır ve ABD'den polivinil klorür (PVC), Çin'den mobil erişim ekipmanı ile yine Çin'den titanyum dioksite ilişkin olarak başlatıldı.

Çin'e yönelik yeni soruşturmalar, AB'nin dış ticaret politikasındaki kritik hammaddelere yönelik vurgu ile paralel nitelikte olup bu iki soruşturmada önceki bildirimlerde bulunmayan "hammadde piyasalarındaki bozulma iddiası" üzerine özel bir paragraf bulunmaktadır. Komisyon, uzun yıllardır ticaret politikası savunma araçlarını kullanmak üzere açtığı soruşturmalarda, savunma soruşturmalarında, hammadde fiyatlarındaki bozulmaları araştırırsa da bunun belirgin bir şekilde bildiride öne çıkması yeni bir durum.

Mobil erişim ekipmanına ilişkin şikâyet, "AB Mobil Erişim Ekipmanı Sektöründe Adil Ticareti Yeniden Oluşturma Koalisyonu" tarafından yapılmıştır. Buna ilişkin bildiride, "Şikayetteki delillere göre, mobil erişim ekipmanı üretmek için kullanılan ve soruşturma altındaki ürünün üretim maliyetinin en az %17'sini oluşturan sıcak haddelenmiş çelik, ilgili ülkede hiçbir (katma değer vergisi) ihracat iadesine tabi değildir" ifadesine yer verilmiştir.

Titanyum dioksite ilişkin Şikâyet ise Avrupalı titanyum üreticilerinden oluşan tanımlanmamıŐ bir özel koalisyon adına King ve Spalding firması tarafından sunulmuŐtur. Buna ilişkin bildiride de “Őikâyetteki delillere göre, soruşturma altındaki ürünün üretim maliyetinin %25'ini oluşturan ilmenit, ilgili ülkede özel madencilige tabidir.” ifadesi yer almaktadır.